

Quickscan soortenbescherming Aartshertogenlaan 23, Den Bosch

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

F. van Vliet

**WAARDEN
BURG**
Ecology

we
consult
nature.

Quickscan soortenbescherming Aartshertogenlaan 23, Den Bosch

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

F. van Vliet

Status uitgave: eindconcept

Rapportnummer:	23-0230
Projectnummer:	23-0241
Datum uitgave:	16 juni 2023
Projectleider:	drs. F. van Vliet
Tweede lezer:	Titel, initialen, naam
Opdrachtgever:	Gemeente Den Bosch Wolvenhoek 1 5200 GZ 's Hertogenbosch
Referentie opdrachtgever:	Brief d.d. 20-03-2023, referentie 51311.775.13 ecl 41561
Akkoord voor uitgave:	PM
Datum akkoord:	PM

Graag citeren als: Van Vliet, F. 2023. Quickscan soortenbescherming Aartshertogenlaan 23, Den Bosch. Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming Rapport 23-241. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Wet natuurbescherming, quickscan, soortenbescherming, Den Bosch

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Gemeente Den Bosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
1.3	Methodiek onderzoek	5
2	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen ingreep	8
3	Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming	9
3.1	Relevante soortgroepen	9
3.2	Planten	9
3.3	Grondgebonden zoogdieren	9
3.4	Vleermuizen	10
3.5	Vogels	11
4	Conclusies en aanbevelingen	12
4.1	Conclusies	12
4.2	Natuurkansen	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Den Bosch is voornemens om de laagbouw op locatie Aartshertogenlaan 23 deels te slopen en nieuwbouw te realiseren. Op verzoek van de gemeente heeft Waardenburg Ecology op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 13 december 2022) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb), onderdeel soortenbescherming.

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de voorgenomen ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten. Voorliggend rapport doet verslag van de resultaten van dit onderzoek en geeft adviezen over eventueel te nemen vervolgstappen.

1.2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Voor de wettekst verwijzen we naar: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>.

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen. Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) geldt altijd en voor iedereen. Of het nu wel of niet om beschermde soorten gaat en of er nu wel of geen ontheffing nodig is of vrijstelling geldt.

1.3 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald op basis van de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep en beoordeeld in het kader van de Wnb. Voor het wettelijk toetsingskader voor beschermde soorten wordt verwezen naar Bijlage I bij dit rapport.

Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF; www.ndff.nl) geraadpleegd op 16 maart 2023. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. vijf km om het plangebied en gegevens tot vijf jaar oud.

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 17 maart 2023 plaatsgevonden. plaatsgevonden (11.6 °C, droog, zwakke wind uit het zuiden). Daarbij is in het plangebied en omgeving - met behulp van een verrekijker – gezocht naar beschermde soorten en sporen. Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na maart 2026 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

De onderzoeker die het onderzoek heeft uitgevoerd is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied Aartshertogenlaan 23 is gelegen in de wijk de Vliert te Den Bosch. Het plangebied ligt op de kruising van de Mgr. Zwijsenstraat en de Aartshertogenlaan. Zie Figuur 2.1 voor de ligging van het gebouw Aartshertogenlaan 23.

Het gebouw aan de Aartshertogenlaan 23 is een voormalige school, die dateert uit 1937. Tegenwoordig is hier de Maatschappelijke Opvang Den Bosch gevestigd. Het gebouw is aangewezen als gemeentelijk monument. Het bestaat uit een hoofdgebouw, evenwijdig aan de Aartshertogenlaan, met haaks daarop een lagere vleugel, gelegen aan de Mgr. Zwijsenstraat. Het hoofdgebouw omvat drie niveaus. De toegang bevindt zich links van het hoofdgebouw, in een éénlaagse aanbouw met zadeldak van dakpannen. Deze aanbouw ligt aan de Mgr. Zwijsenstraat. Hieraan is later nog een deel met plat dak aangebouwd. Haaks op de laagbouw aan de Mgr. Zwijsenstraat staat nog een lange vleugel van één bouwlaag. Zie foto's 1 t/m 4 voor een impressie van het gebouw.

Figuur 2.1 Ligging Aartshertogenlaan 23 te Den Bosch (rood omkaderd) .(Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)

Foto 2.1 Te slopen laagbouw Aartshertogenlaan 23, Den Bosch..

Foto 2.2 Zicht op het hoofdgebouw van Aartshertogenlaan 23, Den Bosch.

Foto 2.3 Laagbouw van Aartshertogenlaan 23 haaks op de Mgr. Zwijsenstraat, Den Bosch.

Foto 2.4 Laagbouw van Aartshertogenlaan 23 aan de Mgr. Zwijsenstraat, Den Bosch. Deze laagbouw blijft behouden (i.v.m. status gemeentelijk monument).

Het gebouw heeft een binnentuin ingericht met gazon, enkele bomen en struiken en diverse speelvoorzieningen.

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door de gemeente Den Bosch.

De laagbouw met plat dak zal geheel gesloopt worden. Het gebouwdeel met het pannen dak blijft staan (in verband met de monumentale waarde). De aangrenzende binnentuin ligt binnen de fysieke invloedssfeer van de werkzaamheden (betreding). Er worden geen bomen gekapt.

De sloop start volgens planning in september 2023. Een meer gedetailleerde planning is er niet.

3 Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming

3.1 Relevante soortgroepen

Het plangebied bestaat uit bebouwing, bestrating en tuin te midden van stedelijk gebied. Bomen en oppervlaktewater vallen buiten de fysieke invloedssfeer van de ingreep. Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) en aanwezig biotoop wordt geconcludeerd dat het plangebied géén (potentiële) betekenis heeft voor beschermde soorten ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen. Hieronder wordt nader ingegaan op de (potentiële) betekenis van het plangebied voor planten, grondgebonden zoogdieren en vogels en vleermuizen.

3.2 Planten

3.2.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek is bevestigd dat het plangebied geen (geschikte) groeiplaatsen biedt voor beschermde plantensoorten. Er zijn tijdens het veldbezoek - uitgevoerd in een periode waarin vegetatieve stadia zichtbaar zijn - geen beschermde plantensoorten waargenomen.

3.2.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten van op beschermde plantensoorten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde plantensoorten uitgesloten.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

3.3.1 Functie van het plangebied

De binnentuin vormt potentieel (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen, zoals de huisspitsmuis en de egel.

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en de bevindingen van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie vervult als verblijfplaats of essentieel foerageergebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt. Het gebouw is ontoegankelijk voor grondgebonden gebouwbewonende zoogdiersoorten, zoals de steenmarter. In de binnentuin ontbreken geschikte verblijfsmogelijkheden (voldoende dekkingbiedende vegetatie ontbreekt). De kwaliteit en oppervlakte van de tuin is onvoldoende om potentieel van betekenis te kunnen zijn als essentieel foerageergebied.

3.3.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb**

De werkzaamheden kunnen grondgebonden zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is zeer beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.4 **Vleermuizen**

3.4.1 **Functie van het plangebied**

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen laagbouw is uitgesloten. De laagbouw biedt geen verblijfplaatsen voor vleermuizen in het dak, noch in de gevels. Het dak is plat, dakpannen om onder te kruipen ontbreken. De daklijst sluit nauw aan op de gevel en biedt geen toegang tot verblijfsruimtes. In de gevels zijn evenmin toegangsmogelijkheden tot verblijfsruimtes aanwezig. De gevels zijn voorzien van een strak afgewerkte houten gevelbekleding. Er zijn geen open spouwmuren aanwezig. Smalle kieren langs kozijnen ontbreken.

De binnentuin maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Het betreft – op basis van de aard en omvang en de omgeving - geen essentieel foerageergebied (d.w.z. essentieel voor het functioneren van een verblijfplaats). In het plangebied is ook geen (essentiële) vliegroute van vleermuizen aanwezig, omdat lijnvormige structuren ontbreken.

3.4.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb**

Aangezien het plangebied geen (essentiële) betekenis heeft voor vleermuizen, zijn effecten van op vleermuizen als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vleermuizen uitgesloten.

3.5 Vogels

3.5.1 Functie van het plangebied

De aanwezigheid van nestplaatsen van vogels in de laagbouw is uitgesloten, ook van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (zoals huismus en gierzwaluw). Het dak is plat, dakpannen om onder te kruipen ontbreken. De daklijst sluit nauw aan op de gevel en biedt geen toegang tot verblijfsruimtes.

De binnentuin biedt wel geschikte nestgelegenheid en foerageergebied voor algemene stadsvogels, zoals merel, koolmees, pimpelmees en houtduif (allen waargenomen tijdens het veldbezoek).

3.5.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Negatieve effecten van de sloop van de laagbouw op nestplaatsen van vogels (incl. soorten met jaarrond beschermd nest) zijn uitgesloten, omdat:

- de aanwezigheid van nestplaatsen van vogels in de laagbouw is uitgesloten, en
- de sloopwerkzaamheden (start in het najaar 2023) buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Op grond van de het onderzoek wordt geconcludeerd dat voor de sloop van de laagbouw géén ontheffing van de Wnb nodig is.

De binnentuin vormt potentieel (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen, zoals de huisspitsmuis en de egel. De werkzaamheden kunnen deze soorten treffen. Omdat een vrijstelling geldt voor deze soorten, is geen ontheffing van de Wnb nodig.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis en zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep, en daarmee overtreding van verbodsbepalingen, uitgesloten.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) geldt altijd en voor iedereen. Of het nu wel of niet om beschermde soorten gaat en of er nu wel of geen ontheffing nodig is of vrijstelling geldt. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid te geven te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

4.2 Natuurkansen

Hoewel er vanuit de Wet natuurbescherming geen wettelijke verplichting voor geldt, wordt aanbevolen om bij eventuele nieuwbouw verblijfsvoorzieningen voor vleermuizen en vogels te realiseren. Verblijfplaatsen kunnen o.a. gerealiseerd worden in gevels en daken. Voor meer informatie over het creëren van verblijfplaatsen in nieuwbouw wordt verwezen naar de checklist groen bouwen: <https://www.checklistgroenbouwen.nl/>.